

חייבים לעסוק בפדיון השבויים, ועכשיו

זה לא מוסרי ולא בא בחשבון לזנוח את הטיפול הסוגייה עד שתסתיים המלחמה. לגבי התמורה, חוות דעתם של השב"כ וצה"ל יהיו מפתחות הפעילות

אסא כשר / 12 באוקטובר, 2023

המראות והידיעות בדבר ישראלים, חיילים ואזרחים הנמצאים בעזה בידי חמאס והג'יהאד האסלאמי, מרגשים ומעציבים כל אדם בישראל, אבל לא נרשה לעצמנו להסתפק בביטויי הרגשות. מן הראוי לעסוק בשאלות הפדיון: מה חובתה של ישראל לכל חייל ואזרח שלה הנמצאים בידי אויב, וכיצד היא יכולה למלא את חובותיה כלפיהם. בימים הראשונים למלחמה נשמעו שתי תשובות של פוליטיקאים לשאלות הללו. בשיבת הממשלה בשבת אמר השר בצלאל סמוטריץ': "צריך להיות עכשיו אכזריים, לא להתחשב יותר מדי בשבויים". וביום שלישי אמר "גורם מדיני": "הטיפול בנושא החטופים - רק אחרי המלחמה". שתי התשובות הללו מוטעות, גם מבחינה מוסרית וגם מבחינה מקצועית.

לא בא בחשבון לזנוח את "הטיפול בנושא החטופים" עד שתסתיים המלחמה. למאמץ של המדינה לפדות את האזרחים והחיילים מידי האויב יש מרכיב מודיעיני. הדעת נותנת שהפעילות במרכיב הזה כבר החלה ולא תזנח אף רגע. למאמץ הזה יש מרכיב של גיוס הקשרים עם מדינות וארגונים בעולם כדי להיעזר בהם לשם הפדיון. גרמניה (באמצעות "המוסד" שלה), מצרים (באמצעות שר המודיעין שלה) ו"הצלב האדום הבינלאומי" היו מעורבים באירועי פדיון קודמים, ויש מקום לניסיון לגייס אותם, כאן ועכשיו. יש עוד שיקולים מקצועיים כנגד דחיית הטיפול עד תום המלחמה, ואפשר לסמוך על העוסקים בכך בכל מערכות המודיעין של המדינה שלא יאפשרו שום דחייה חסרת אחריות.

הרעיון "לא להתחשב יותר מדי בשבויים" הוא בלתי נסבל. ראוי לסמן שני היבטים של הפעילות הממלכתית של ישראל שבהם יש להתנהל לגמרי אחרת. קודם כל, המדינה חייבת לומר, בפה מלא ובאופן חד-משמעי, שיש לה חובה כלפי כל הנמצאים בידי האויב לפעול כראוי כדי להחזיר אותם הביתה בשלום, חיילים ואזרחים, בני אדם חיים ובני אדם שנרצחו בידי האויב. אין מצב בעולם שבו יש למדינה רשות להתנער מן החובה המוסרית הבסיסית הזאת. התנערות כזו היא סממן של אטימות לב, חוסר אחריות ואי-הבנה של הזהות הערכית של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

...

אסא כשר הוא פרופסור אמריטוס לאתיקה מקצועית ולפילוסופיה באוניברסיטת תל-אביב וחוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי. היה חבר בוועדת שמגר לפדיון ישראלים מידי אויב

למאמר המלא:

<https://www.ynet.co.il/news/article/yokra13626138>